

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه چهارم ارداد ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بقیه شور اول لایحه مربوط به جنگل

۳ - موقع دستور جلسه آتی . ختم جلسه

(مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه اول مردادماه را آقای (طوسی) منشی خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری ایست ؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد آقای مجدضیائی .

[۲ - بقیه شور اول لایحه مربوط به جنگل]

رئیس - لایحه راجع به جنگل معارض است .

طباطبائی - بنده اجازه خواسته بودم اجازه میفرمائید

رئیس - رأی میگیریم ورود در شور مواد آقایان موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده اول ماده ۱ - مراقبت در حفظ جنگل ها و نظارت در بهره برداری آنها بمعهده وزارت کشاورزی میباشد .

تبصره - مالکین جنگلهای خصوصی مکلفند دستورهای

وزارت کشاورزی را برای حفاظت جنگل های خود رعایت و به موقع اجرا بکنارند .

رئیس - آقای ملک مدلی .

ملک مدلی - بنده با این قانون موافق هستم فقط استفاده کردم از این موقعی که آقای وزیر کشاورزی اینجا تشریف دارند يك اطلاعی به بنده رسید يك اشخاصی هستند که از جنگل ها دارند استفاده میکنند و بدون اجازه و جواز اشجار صنعتی را قطع میکنند و حمل و نقل میکنند يك همچو چیزی شنیده ام بنده خیال میکنم که این خبر اصحیح باشد خواستم به بیتم آقای وزیر کشاورزی در این

عین مذاکرات مشروح هفتاد و پنجمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (۱۳۰۵ تا ۱۳۰۸)

اداره آند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

- غائب با اجازه - آقای دکتر ضیاء .
- غائبین با اجازه - آقایان : توابت - نوبخت - فباض - شهدوست - زیدناپتی - ذوالقدر - طالش - مکرم افشار - حمزه تاش - مهدب - جلائی - معتمد سنک - مؤید قوامی - فاطمی - دهستانی - آصف - صادق وزیری - کامل ماکو - نصر تیان - هراز .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : موثر - اکبر - نیکپور - خسرو شاهی - مستشار - امامی - نقابت .

زمینه اطلاعاتی دارد یا نه؟ و اگر چنین عملی شده آیا مورد تعقیب و بازپرس واقع شده یا خیر؟ این یکی دیگر اینک که راجع باین قانون میخواستم عرض کنم البته به عقیده بنده حفاظت جنگل ها یکی از مسائلی است که لزوم دارد و در همد جای دنیا معمول است بجهت اینکه یکی از سرمایه های مهم و عمومی کشور است و جای تردید نیست که این حفاظت باید در حدود صلاحیت و در حدود قانون و حفظ مالکیت اشخاص باشد بنده بخاطر دارم که این لایحه موضوع جنگل ها چندین بار در مجلس مطرح شد و سابق انگرایی هائی بود که ممکن است بواسطه مداخله وزارت کشاورزی بمقوق اشخاص و مالکیت آنها صدمه وارد شود ولی حالاً تصور میکنم اینطور نیست برای اینکه با سوابقی که شخص آقای عدل وزیر کشاورزی دارند و اطلاعاتی که در امور کشاورزی دارند امیدواریم که این نکته را مورد نظر قرار بدهند و آن ابتلائی که در سابق اتفاق افتاده بود پیش آمد نکند بنده خیال میکنم که همه صد در صد موافق هستند در این حال هم که این جنگل ها باید حفاظت شود ولی در عین حال باید حقوق مالکین هم در جای خودش محفوظ باشد بنده خواستم این نکته را عرض کنم حضرتعالی هم توجه داشته باشید و تذکری در جواب بفرمائید که رفع هر گونه سوء تفاهمی بشود.

وزیر کشاورزی - راجع به قطع چوب که فرمودند بنده در جلسه گذشته توضیحاتی عرض کردم از روزیکه این هیئت دوات شروع کرده است بکار اجازه قطع چوب داده شده است مگر در بعضی موارد که حقیقه لازم بوده است مثلاً برای شهر رشت و تلفن خانه آنجا احتیاج داشتیم و ناچار بودیم که آنها تحت کنترل است و چوبهایی که سابقاً قطع شده و بدون اجازه قطع شده است باحالی قطع میشود اینها تمام توقیف میشود و بازرسهایی گذاشته ایم در تمام راههایی که می آید بطرف مرکز و تمام رسیدگی میشود هر کدام پروانه نداشته باشند بازداشت میشوند و اخیراً يك کامیوی از شخصی بدست آمده که او را تحویل داد گستری داده ایم

و با این وضعیت این لایحه با آن عمل دولت گمان میکنم منافات داشته باشد وقتی که خودشان چوبهای بریده شده بدون اجازه دولت را اجازه فروش بدهند و میلیونها ریال استفاده میکنند اشخاص از این کار بالاخره این برخلاف مصالح مملکت است بنده عقیده ام این است این لایحه با آن اجازه هائی که داده شده است منافات دارد و بنده این عمل را ضد و نقیض بکنند میدانم.

وزیر کشاورزی - بنده عرض کردم در سابق قبل از شهر نور اصلاً تشکیلات جنگلبانی در کیلان بود و در سایر قسمت ها ابتدا تشکیلات جنگلبانی داشتیم که بتوانیم پروانه بدهیم این بود که گفتیم که هر کس از املاک اختصاصی یا وزارت دارائی پروانه دارد آن را ما قبول میکنیم یعنی اگر رسیدگی کردند و دیدند پروانه اش صحیح بوده است اجازه عمل میدهند و هر کدام بدون اجازه قبلی شده آن را توقیف میکنیم و همینطور هم عمل شده است.

رئیس - آقای سمیعی:

سمیعی - بنده در این ماده اول خواستم نظر آقای وزیر کشاورزی را باین جمله جلب کنم و این بنظر بنده یکی از مسائلی است که باید اینجا ذکر شده باشد و از وظایف حتمی وزارت کشاورزی است و آن موضوعی است که آقای انوار هم تذکر دادند در خصوص احداث جنگل و در این جنگل کربی شده است (افشار - در ماده ۱۷ ذکر شده) در ماده ۱۷ يك اشاره کوچکی شده است و باید در این ماده اول قید شود در سابق همانطور که خودشان وارد بودند این نکته کاملاً در وزارت فوائد عامه سابق رعایت میشد و اشخاصی که اجازه قطع درخت میگردیدند برای هر درختی مکلف بودند دودرخت بکارند ولی متأسفانه بعدها که دوره جدید پیش آمد و اصطلاح میشود آن را دوره ظاهر سازی نامید این موضوع اصلاً از بین رفت چنانچه خودشان کاملاً مسبوقند موقعی که آبرم متصدی این قسمت بود يك اجازه های خیلی زیادی داد و استفاده های هنگفتی برداد بعد هم که بوزن جهری متصدی بود این عمل را ادامه داد این است که وقتی که راه عبور بفرمائید

درست محسوس نمیشود ولی وقتی که داخل جنگل شوید می بینید جنگل ها بکلی از بین رفته و تل خاکستری شده و يك خرابه هائی بدش نیست از این نظر بنده خیال میکنم اگر این قسمت را آقای وزیر کشاورزی توجه بکنند. يك کاری است که باید تدریجاً انجام شود و يك کاری نیست که بشود یکمرتبه انجام بدهد راست است که این کار هم یکمرتبه صورت نمیگیرد ولی باید يك برنامه برای این کار در نظر بگیرند شاید برای حفظ جنگل و توسعه جنگل در آتی مفید باشد اما نسبت بمالکین خصوصی این را هم بنده خیال میکنم برای آنها هم باید اینطور وظیفه معلوم شود که مکلف باشند از اینکه این عمل را اجرا کنند منتهی باید برای آنها تشویقی قائل شد و يك جوایزی برای آنها قائل شد که روی این تشویقات منظور دولت عملی شود این است که بنده پیشنهادی داده ام که بعد از جمله بهره برداری اضافه شود و احداث جنگل اگر موافقت میفرمائید که اضافه شود و الا برو دیکه بیسیون و در آنجا مورد بحث شود.

مهمبر (آقای افشار) - عرض میکنم نظر نماینده محترم آقای سمیعی قابل تقدیر است البته جنگل يك ثروت گرانبهای است که باید دولت و مالکین خصوصی در حفظ و توسعه آن مراقبت کنند و وظیفه خودشان را که عبارت از حفظ جنگل ها و جلوگیری از تخریب جنگل ها است چه از طرف مالکین خصوصی و چه از طرف دولت انجام دهند یعنی منظورشان این باشد که نگذارند که این ثروت گرانبها از بین برود و متأسفانه در گذشته هم هیچ توجهی نسبت باین موضوع نشده و بعداً هم بیشتر بی توجهی شده ولی امیدوارم من بعد با تصویب این قانون چهران شود در ماده اول وظیفه دولت که مراقبت در حفظ جنگل ها است دولت را مکلف میکند که در آینده نظارت بکند و نگذارد که این جنگل ها از بین برود اما منظور این نماینده محترم دارند در ماده ۱۷ کاملاً امراعات شده است یعنی دولت و ادار خواهد کرد مالکینی را که بهمان اندازه که قطع می کنند بدرخت کاری اقدام بکنند و تصور می کنم این منظور نماینده محترم تأمین شده باشد و البته در نظامنامه هم که در

وزارت کشاورزی برای این قانون تدوین میکنند البته منظور جناب مستطاب عالی کاملاً مراعات خواهد شد وطوری در نظر گرفته خواهد شد که بیشتر از آنچه که از جنگل ها بریده میشود اقدام بدرخت کاری نمایند

رئیس - آقای سزاوار

سزاوار - در اطراف این قانون و ماده اول مذاکرایی که تا بحال بعمل آمده بیشتر نگرانی روی این اصل است که نظارتی که دولت میکنند ممکن است که بحق مالکیت اشخاصی خللی وارد کند در صورتی که اگر مزاجه بفرمایند بماده اول و تبصره آن این نظر به بهیچوجه مصادق پیدا نمیکند و خلاف این قسمت را ثابت میکنند زیرا دولت اساساً مطابق تبصره ماده اول مالکیت اشخاص را تثبیت کرده است و از این جهت هیچ نگرانی نیست زیرا در تبصره و ماده اول دولت فقط حق نظارت برای خودش قائل شده و اگر توهمی باشد از این که این لایحه سلب مالکیت اشخاص را میکند خیالی بی مورد است و هیچ توهمی امی شود کرد و بنظر بنده این قانون یکی از قوانین بسیار خوبی است برای اینکه جنگل از نظر موقعیت مملکت ما همه آقایان میدانند که در کشور چقدر پر بها است و حقا باید دولت نظارت بکنند در امور جنگل ها و اگر این نظارت بعمل نیاید می بینیم که یک جنگلسی در یک مدت کوتاهی از بین میرود و یک ضرر اقتصادی دارد و ضرر عمومی دارد بنابراین جنگل از لحاظ عمران و آبادی کشور است و حتماً لازم است که دولت در حفاظت آن نظارت کند بمالوه با توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی دادند که این کار با یک عده مهندسین و جنگل باهایی که مطابق قانون پیش بینی کرده اند که اینها مدارس مربوطه را طی کنند یعنی دانشکده کشاورزی و مدرسه مهندسی جنگل را طی می کنند و هر کدام یک مرد با اطلاعی خواهند بود که برای تأمین این منظور مشغول حفظ جنگل ها خواهند شد بنابراین بنظر بنده این نگرانی بکلی بی موضوع است و دولت بهیچوجه چنین منظوری ندارد که لطمه از این راه بحق مالکین خصوصی بزند

رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - بنده خواهش میکنم از آقای وزیر کشاورزی که اجازه هائی که سابقاً از طرف وزارت دارائی یا اداره املاک داده شده است از همین حالا ملغی بفرمایند برای اینکه در این اجازه ها بهیچوجه رعایت نکات فنی و مطالعات لازم را نکرده اند و البته ممکن است بموجب این اجازه ها یک مقدار از اشجار صنعتی قطع شود که جبران آن برای مملکت ممکن نباشد بنابراین هر چه زودتر بایستی بکلی جلوش را بگیرند و ضمناً میخواستیم عرض کنم که غیر از صفحات شمالی و جنگل های شرق و جنوب کشور درباره نقاط خراسان هم مایک جنگلهائی داریم که پسته های طبیعی دارد و یک پسته هائی است که اغلب آقایان میدانند که خیلی از پسته های عادی لذیذ تر است و متأسفانه از این جنگل ها عجله چیزی باقی مانده زیرا از چند سال قبل شروع کردند به آتش سوزی و درخت هارا قطع کردند من خودم در یک قسمت از این جنگل ها در بیست سال قبل بایک زحمت خیلی زیاد موفق شدم که از قطع اشجار جلوگیری کنم و جلوگیری کردم و ذغال سوزی را موقوف کردم و حالیه یک جنگل خوبی احداث شده است و شروع شده است به پیوند زسی و سی یک قسمت های دیگری هست در خراسان در کوه خیبر در اطراف خواف که در آن حدود یک صفحه جنگل بزرگی است از پسته که متأسفانه این را هم از چند سال قبل شروع به قطع و ذغال سوزی کرده اند حالا که این لایحه مطرح شده بنده از آقای وزیر کشاورزی خواهش میکنم که در این گونه جنگل ها و جنگل های مشابه اینها تلگرافاً امر بدهند که جلوگیری از قطع اشجار بکنند و نگذارند قطع کنند حالا خواهید فرمود مأمور نداریم بنده عرض میکنم این امر را بوسیله فرماندارها و حکام تلگراف فرمائید که از قطع اشجار بهر نحو شده جلوگیری بکنند و در قسمت حفظ جنگل البته از قطع اشجار صنعتی که مطلقاً باید جلوگیری شود و همچنین از اشجار باردار و اینها نکاتی است که باید وزارت کشاورزی کاملاً در مد نظر داشته باشد

وزیر کشاورزی - بنده عرض میکنم که یک سوء تفاهمی

تولید شده راجع به پروانه هائی که سابقاً داده شده اجازه که ما دادیم اجازه حمل چوبهائی بود که قبل از اعزام کمیسیونها قطع شده است و از آن تاریخ به اینطرف یعنی ارازل فروردین اصلاً اجازه قطع داده نمیشود و هر کس که قطع کند چوبش توقیف میشود و نظریه آقای امیر تیمور کاملاً تأمین است و راجع بسایر جنگل ها که فرمودند ما البته نمیتوانیم جلوی احتیاجات مردم را بگیریم مردم یک احتیاجاتی دارند که باید آنها را رعایت کرد که در زحمت بیفتند با وجود این تا حدی که ممکن است اقدام کرده ایم که در بعضی از قسمتهائی که خود سرانه درختهائی قطع میکنند جلوی گیری شود.

رئیس - آقای طالش

طالش رحمت سمعی - البته خاطر مبارک آقایان مسبوق است از شهر یور ماه باینطرف در کیلان مقداری چوب قطع شده و در جنگل باقی است حالا این قانون که عطف بماسبق می کند این چوبهارا قبلاً هر کس که بریده است آزاد باشد از این بعد هم هر کسی قطع کند مشمول مقررات این قانون باشد زیرا املاک کیلان را که تا آنوقت اجازه نمیدادند کسی قطع کند هر چه بود در مازندران بود ولی از شهر یور باین طرف که مردم بیچاره شدند قطع کردند این اجازه هائی که داده شده است و قطع کرده اند این را چرا جلوی میزنمایند دیگر؟ خواستم این را جواب بفرمایند

وزیر کشاورزی - بنده عرض کردم که قبل از شهر یور سازمان جنگل بانی فقط در کیلان بود اگر در سایر جاها اشخاصی بدون پروانه چوب قطع کرده اند باز می توانیم بگوئیم عذری داشته اند برای اینکه ببرد ولی در کیلان که چنین عذری نداشتند برای اینکه جنگلهائی در کیلان وجود داشته است و بایستی با اجازه آن اداره این کار را می کردند

طالش رحمت سمعی - فقط با اجازه شاه بود

وزیر کشاورزی - معذک کمیسیون با آنجا رفته است و رسیدگی کرده و باشخاصی که با اجازه و پروانه قطع کرده اند

اجازه حمل داده شده است
رئیس - آقای سمعی

سمعی - بنده خواستم توجه آقای افشار مخبر محترم کمیسیون را باین نکته جلب کنم که بنده متوجه ماده ۱۷ بودم ولی در ماده ۱۷ وظایفی برای مالکین جنگل معین شده است در آن پیشنهادی که بنده کردم تقاضا کردم در قسمت ماده اول موضوع احداث جنگل قید شود و این وظیفه بشود برای وزارت کشاورزی که وزارت کشاورزی مکلف باشد این کار را بکند این که فرمودند در آئین نامه نوشته میشود و قید خواهد شد این صحیح ولی لازم است که در قانون این نکته قید بشود و در آئین نامه طرز کار را اساساً تنظیم کنند و بنویسند. عرض دیگر بنده راجع بفرمایشانی بود که آقای امیر تیمور فرمودند که اجازه هائی که تا بحال داده شده است برای قطع اشجار این پروانه ها ملغی شود.

بنده خواستم خدمتتان عرض کنم در قسمت کیلان و مازندران این اجازه هائی که داده شده است شاید اغلبش برای احتیاجات محلی باشد و اگر ملغی بشود اسباب اشکال زیادی برای مردم خواهد شد بنا بر این اگر هم لازم است این اجازه ها ملغی شود مقتضی است یک دقت بیشتری در اینها بشود و اجازه هائی که برای احتیاجات محلی و مردم هست آنها بجای خودش محفوظ باشد چون برای ساختن خانه ها و قسمت های تلمبار و اینها است و در صورت الغاء مردم دچار زحمت خواهند شد ولی البته از نظر تجاری اگر سوء استفاده هائی شده است آن قسمت باید جلوی گیری شود.

امیر تیمور - اجازه میفرمائید بنده یک توضیح مختصری بدهم راجع بفرمایش آقای سمعی

مخبر - آطوریکه بنده فهمیدم فرمایش آقای امیر تیمور راجع بقسمت املاک اختصاصی بود که چوبهائی را بریده اند ولی راجع بقسمت درختکاری و احداث جنگل بنده عرض کردم نظر حضرت مستطاب عالی را تقدیس میکنم ممکن است نظراتان را پیشنهاد بفرمائید بیا بدرد کمیسیون و مطرح میشود.

امیر تیمور - بنده يك توضیح مختصری دارم اجازه می فرمائید ؟
رئیس - بمین اسفندیاری
امیر تیمور - بنده مخصوصاً در جلسه قبل هم تذکر دادم که وضع کشاورزی و جنگلبانی در گذشته خوب بوده است و البته باید بعد از این کاملاً رعایت شود و اینکه عرض کردم از اجازه ها باید جلو گیری شود غرض آن اجازه هائی بود که برای خارج داده شده که در حقیقت قطع می کنند و چوب آن را بخارج میبرند .

یهین اسفندیاری - بنده در جلسه گذشته اجازه خواسته بودم راجع بکلیات ولی توبه به بنده رسید حالا در این جا وارد مواد شدیم و مختصراً عرض میکنم : موقعی که لایحه املاک در کمیسیون دادگستری مطرح بود بنده و سایر همکاران نمایندگان حوزه شمالی در آنجا شرکت کردیم و نظریاتی دادیم که در کمیسیون هم مورد توجه شد و وزیر دادگستری هم نسبت بآن توجه میکرد و خبرش تهیه شد ولی بمجلس که آمد در مجلس بیک صورت دیگری در آمد که حالا بنده وارد بحث در آن موضوع نمی شوم و صحبت نمی کنم ولی لایحه جنگل ها که بمجلس آمد و رفت بکمیسیون اگر چه خود آقای وزیر کشاورزی ما را در کمیسیون هم دعوت کردند ولی بواسطه همین پیش آمده بود که خود داری کردیم از اینکه در آن کمیسیون شورای ملی مطرح میشود اگر نظریاتی هم باشد در خود مجلس شورای ملی بمرض مجلس شورای ملی برسائیم . این لایحه تصور میکنم بطوریکه مجلس هم موافقت کرده اند بر خلاف نظر آقای ابوار که ایشان بانمام تخصصی که در تمام مسائل دارند و وارد میشوند متأسفانه در این موضوع نمیدانم چطور شد با آن بیانات وافى که دارد مخالفت فرمودند در صورتیکه این قانون هم بر رفع مالك است هم برفع زارع است هم برفع دولت و هم برفع کشور و همه میتوانند از آن استفاده کنند منتهى مطلب این است که يك دقت بیشتری در این لایحه

باید بشود و در يك قسمت هائی که لازم است جلب نظر آقای وزیر کشاورزی که علماً و عملاً در این قسمت عارف هستند شده باشد و از ایشان و لایحه دولت استفاده کنیم و الا در اصل موضوع بنده میتوانم تبعیت کنم از آقای ملك مدنی که این قانون یکی از بهترین قوانینی است که آمده است بمجلس و در ماده اول هم ما يك پیشنهادی در تبصره اش داریم که تقدیم شده است و در موقعش هم که طرح میشود توضیحات داده خواهد شد . ولی در موضوع بود که در اینجا مذاکره شد و بنده تصور میکنم که باید هر دورا در وزارت کشاورزی توجه بیشتری بکنند یکی راجع باین اجازه هائی است که قبلاً داده شده است و آن نظری که آقای امیر تیمور فرمودند و آن نظری که آقای سمیمی اظهار کردند گمان میکنم مانعة الجمع نیست در خود این قانون هم اشاره شده است باینکه آن احتیاجاتی که برای خود مردم هست - احتیاج به جواز و پرونده و تشریفاتى نداشته باشد ولی از طرف دیگر هم چون سابقاً این پرونده ها تهیه شده و وضع فعلی هم اجازه میدهد که تا قانون گذشته از آنها عدول کنیم و يك تشریفاتى هم دارد و يك مشکلاتى هم برای مردم فراهم خواهد کرد بنده از آقای وزیر کشاورزی درخواست میکنم موافقت بفرمائید که جمع بین هر دو نظر بشود که نسبت بآنها هم يك تجدید نظری بکنند که اگر برای احتیاجات محلی و مهم است که هیچ یا اگر برای مقرراتی است که جهت کشور مفید و نافع باشد واقعاً نه برای بنده که بروم آن پرونده را بگیرم . . .

امیر تیمور - پروانه .

یهین اسفندیاری - و اگر خیر برای استفاده و بمنظور نفع اشخاص است چون موضوع جنگل باید کاملاً مورد توجه و دقت باشد مخصوصاً قسمتهای صنعتی و طبیعی که خود آقای وزیر کشاورزی کاملاً وافى هستند و تصدیق میفرمائید که این موضوع برای کشور اهمیت دارد نه برای بنده که مالك زارع هستم بلکه برای کشور و ثروت مملکت و باید این را مورد توجه قرار بدهند که اشخاص ببرند و به

من بخش و برفع خودشان هر چه میخواهند از آن استفاده کنند و بفروشدند و ضرری بمملکت پزند مضافاً به اینکه جنگل بخودی خود در قسمت محیط خودش يك استفاده کاملی از حیث آب و هوا بکشور میدهد و نسبت باین موضوع هم باید وزارت کشاورزی که مأمور است از طرف مجلس کاملاً مراقبت کند که جنگل از بین نرود و يك اشخاصی که از این قسمتها و فوائد بی اطلاع هستند بیجهت جنگل ها را قطع نکنند و از بین نبرند . موضوع دیگر راجع است بآن پسته هائی که آقای امیر تیمور تذکر فرمودند و خیلی هم این تذکره موقع بود و خود بنده هم که مدتها در صفحات جنوب بودم همیشه میدیدم و می شنیدم که میگفتند این موضوع پسته يك تجارت خیلی مهمی بود در قسمت بنادر خلیج ، پسته ها از خراسان می آمد در آنجا و در مقابل آن در عوض پسته مال التجاره و جنسهای دیگر میدادند و شاید این قضیه خود آقای حاج مشیر دوانی هستند که از همه کس بهتر اطلاع دارند و میدانند که این عمل انجام میشده است حالا بطوریکه خود آقای وزیر کشاورزی هم فرمودند امیدواریم که این عمل بطور خوب و اطمینان بخشی انجام بشود چون این قانون آمده است اینجا (و ما هم با همه توجه یا عدم توجه نسبت بیک قانونی که می آید و می گذرد) و از مجلس خواهد گذشت و این موضوع اینقدر اهمیت ندارد که در خود وزارت کشاورزی که وارد در کار هست اهمیت دارد زیرا وزارت کشاورزی از هر حیث باید روی این قانون مطالعه کند برای اجرایش البته اگر در قانون لازم باشد که وزارتخانه مقتضی بداند يك ماده اش عوض شود باید خودش اصلاح یا عوض آرا پیشنهاد کند و بگوید من مطالعه کردم این قانون را و این ماده را بهتر است فسخ کنیم یا باین صورت در بیاوریم یا در آئین نامه که نوشته میشود برای اجرا با افرادی که برای انجام این امر باید مأمور شوند بچه صورت باید باشند اینها يك قسمتهایش را که مربوط بقانون است در مجلس تذکر داده میشود ولی همه این مطالب را با توجه بحسن اجرای قانون باید خود وزارت کشاورزی توجه بفرمائید چرا ؟

برای اینکه تصدیق میفرمائید که نفع و حق جامعه و کشور ما فوق نفع و حق افرادی است که بخواهند برای نفع شخصی خودشان کار بکنند .

رئیس - آقای دکتر سنگ .

دکتر سنگ - آنچه را که بنده می بینم می بینم که این لایحه يك تماس مخصوصی به بیشتری از نقاط کشور دارد و اختصاص ندارد بمازندران و کیلان و همینطور که آقای امیر تیمور و سایر آقایان فرمودند يك قسمت بزرگ از کشور ایران دارای جنگل است جنگل یعنی آنجا هائی که جز خدا و طبیعت کسی در آنجا نیست یعنی يك مشت مردمانی در آنجا زندگی میکنند که در دامن طبیعت خدا آنها را نگاهداری میکنند . حالا این مردم جنگل محتاج میشود بدیدن جنگل بان باید بروند از آقای جنگلبان اجازه بگیرند که من برای چهرم (ما میگوئیم چهر شما میگوئید پرچین پرچین لغت خیلی خوب و قشنگی است آقای افشار) برای چهرم ' برای پرچین خودم یکقدری سرشاخه و چوب بیاورم اجازه میفرمائید بکنم یا نکنم ؟ ملاحظه میفرمائید که این تشریفات چقدر طول خواهد کشید یا نه ؟ کالشی که هیچ اداره ندیده مأمور ندیده میرود به بینه تشریفات آنجا چه جوری است چه جور باید بایستد چه جور باید رفتار کند چقدر معطل شود تا این يك قطعه زمین خودش را چهر کند این بنظر بنده خیلی وقت لازم دارد اگر محسناتی هم داشته باشد بنده که عقیده ندارم محسناتی داشته باشد چرا ؟ بدلیل اینکه بنده از آقایان سؤال میکنم آیا جنگل بهتر شده ؟ آیا از وقتیکه دولت دخالت کرده در جنگل وضع جنگل ها بهتر شده ؟

ابوار - خیر ؛

دکتر سنگ - بنده که تصور نمیکنم . عقیده من این است و تصور نمیکنم خوبتر شده باشد چون من خودم اهل آنجا هستم آقای من جنگلی هستم خودم میدانم خوب میدانم از وقتی که دولت دخالت کرده است بکلی جنگلها را خراب کرده اند و بکلی جنگل را از بین برده اند ؛
سهمی - اوایل خوب بود .

امیر تیمور - بنده يك توضیح مختصری دارم اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بمین اسفندیاری

امیر تیمور - بنده مخصوصاً در جلسه قبل هم تذکره دادم که وضع کشاورزی و جنگل‌بانی در گذشته خوب بوده است و البته باید بعد از این کاملاً رعایت شود و اینکه عرض کردم از اجازه ها باید جلو گیری شود غرض آن اجازه هائی بود که برای خارج داده شده که در ختها را قطع می کنند و چوب آن را بخارج میبرد .

پهین اسفندیاری - بنده در جلسه گذشته اجازه خواسته بودم راجع بکلیات ولی توبه به بنده رسید حالا در این جا وارد مواد شدیم و مختصراً عرض میکنم : موقعی که لایحه املاك در کمیسیون دادگستری مطرح بود بنده و سایر همکاران نمایندگان حوزه شمالی در آنجا شرکت کردیم و نظریاتی دادیم که در کمیسیون هم مورد توجه شد و وزیر دادگستری هم نسبت بآن توجه میکرد و خبرش تهیه شد ولی بمجلس که آمد در مجلس بيك صورت دیگری در آمد که حالا بنده وارد بحث در آن موضوع نمی شوم و صحبت نمی کنم ولی لایحه جنگل ها که بمجلس آمد و رفت بکمیسیون اگر چه خود آقای وزیر کشاورزی ما را در کمیسیون هم دعوت کردند ولی بواسطه همین پیش آمده بود که خود داری کردیم از اینکه در آن کمیسیون شرکت کنیم و مقتضی دیدیم که موضوع چون در مجلس شورای ملی مطرح میشود اگر نظریاتی هم باشد در خود مجلس شورای ملی بمرس مجلس شورای ملی برسانیم . این لایحه تصور میکنم بطوریکه مجلس هم موافقت کرده اند بر خلاف نظر آقای انوار که ایشان بانمام تخصصی که در تمام مسائل دارند وارد میشوند متأسفانه در این موضوع امیدانم چطور شد با آن بیانات وافی که دارند مخالفت فرمودند در صورتیکه این قانون هم برفع مالك است هم برفع زارع است هم برفع دولت و هم برفع کشور و همه میتوانند از آن استفاده کنند منتهی مطالب این است که يك دقت بیشتری در این لایحه

من بخص و برفع خودشان هر چه میخواهند از آن استفاده کنند و بفروشد و ضرری بمملکت بزنند مضافاً به اینکه جنگل بخودی خود در قسمت محیط خودش يك استفاده کاملی از حیث آب و هوا بکشور میدهد و نسبت باین موضوع هم باید وزارت کشاورزی که مأمور است از طرف مجلس کاملاً مراقبت کند که جنگل از بین نرود و بيك اشخاصی که از این قسمتها و فوائد بی اطلاع هستند بیجهت جنگل ها را قطع نکنند و از بین نبرند . موضوع دیگر راجع است بآن بسته هائی که آقای امیر تیمور تذکر فرمودند و خیلی هم این تذکره موقع بود و خود بنده هم که مدتها در صفحات جنوب بودم همیشه میدیدم و می شنیدم که میگفتند این موضوع بسته يك تجارت خیلی مهمی بود در مقابل آن در عوض بسته مال التجاره و جنسهای دیگر میدادند و شاید این قضیه خود آقای حاج مشیر دوانی هستند که از همه کس بهتر اطلاع دارند و میدانند که این عمل انجام میشود است حالا بطوریکه خود آقای وزیر کشاورزی هم فرمودند امیدواریم که این عمل بطور خوب و مطمئنانه بخشی انجام بشود چون این قانون آمده است اینجا (وماهم باهمه توجه با عدم توجه نسبت بيك قانونی که میآید و می گذرد) و از مجلس خواهد گذشت و این موضوع اینقدر اهمیت ندارد که در خود وزارت کشاورزی که وارد در کار هست اهمیت دارد زیرا وزارت کشاورزی از هر حیث باید روی این قانون مطالعه کند برای اجرائش البته اگر در قانون لازم باشد که وزارتخانه مقتضی بداند يك ماده اش عوض شود باید خودش اصلاح یا عوض آرا پیشنهاد کند و بگوید من مطالعه کردم این قانون را و این ماده را بهتر است فسخ کنیم یا باین صورت در بیاوریم یا در آیین نامه که نوشته میشود برای اجرا با افرادی که برای انجام این امر باید مأمور شوند بچه صورت باید باشند اینها يك قسمتهایش را که مربوط بقانون است در مجلس تذکر داده میشود ولی همه این مطالب را با توجه بحسن اجرای قانون باید خود وزارت کشاورزی توجه بفرمائید چرا؟

برای اینکه تصدیق میفرمائید که نفع و حق جامعه و کشور ما فوق نفع و حق افرادی است که بخواهند برای نفع شخصی خودشان کار بکنند .

رئیس - آقای دکتر سنگ .

دکتر سنگ - آنچه را که بنده می بینم می بینم که این لایحه يك تماس مخصوصی به بیشتری از نقاط کشور دارد و اختصاص ندارد بمازندران و گیلان و همینطور که آقای امیر تیمور وسایر آقایان فرمودند يك قسمت بزرگ از کشور ایران دارای جنگل است جنگل یعنی آنجا هائی که جز خدا و طبیعت کسی در آنجا نیست یعنی يك مشت مردمانی در آنجا زندگی میکنند که در دامن طبیعت خدا آنها را نگاهداری میکنند . حالا این مردم جنگل محتاج میشوند بدیدن جنگل بان باید بروند از آقای جنگلبان اجازه بگیرند که من برای چرم (ما میگوئیم چرم شما میگوئید پرچین پرچین لغت خیلی خوب و قشنگی است آقای افشار) برای چرم ؛ برای پرچین خودم بکفدری سرشاخه و چوب بیاورم اجازه میفرمائید بکنم یا نکنم ؟ ملاحظه میفرمائید که این تشریفات چقدر طول خواهد کشید یا نه ؟ کالشی که هیچ اداره ندیده مأمور ندیده میرود بدین تشریفات آنجا چه جوری است چه جور باید بایستد چه جور باید رفتار کند چقدر مهمل شود تا این يك قطعه زمین خودش را چیر کند این بنظر بنده خیلی وقت لازم دارد اگر محسنانی هم داشته باشد بنده که عقیده ندارم محسنانی داشته باشد چرا ؟ بدلیل اینکه بنده از آقایان سؤال میکنم آیا جنگل بهتر شده ؟ آیا از وقتیکه دولت دخالت کرده در جنگل وضع جنگل ها بهتر شده ؟ انوار - خیر ؛

دکتر سنگ - بنده که تصور نمیکنم . عقیده من این است و تصور نمیکنم خوبتر شده باشد چون من خودم اهل آنجا هستم آقای من جنگلی هستم خودم میدانم خوب میدانم از وقتی که دولت دخالت کرده است بکلی جنگلها را خراب کرده اند و بکلی جنگل را از بین برده اند . سهمی - اوایل خوب بود .

دکتر سنک - اوایل ؟ یعنی قبل از دخالت دولت ؟ پس شما که تأیید میکنید عرایض بنده را من عرض میکنم آقا دولت کمتر باید تماس داشته باشد با مردم يك جنگل بايرا شما در اینجا استخدام می کنید و می فرستید بجنگل آن جا این آقا میز می خواهد صندلی می خواهد آشپز می خواهد انواع و اقسام میداند و وسایل آسایش را برای خودش می خواهد اثاثیه میخواهد چه میخواهد چه میخواهد در دل جنگل آن جایی که هیچ این چیزها سرشان نمیشود و همان طور که در تهران یا در سایر ولایات زندگانی می کنند آن جا هم میخواهند همان جور زندگی کنند آوقت يك دهاتی و جنگلی که میخواهد برود دور خانه خودش را چهر بزند باید این کالش از کلبه خودش از کاوسرایش برود نزد جنگل بان و از او اجازه بگیرد به بینید این چه قدر طول می کشد ؟ می گویند اگر يك درخت برینند يك درخت باید جایش بکارند شما را بخدا این جنگل را کی کاشت در مازندران ؟ همین جا هائسی است که اگر يك درخت را ببرند چندین درخت جایش بیرون می آید و میروید این يك چیزی است آقا طبیعی و مائاتیک لازم ندارد آقا

همین اسفند یاری - اما نه هر درختی آقا

دکتر سنک - این چیزی است مسلم دود و تا وقتی بهتان عرض می کنم که وقتی يك درخت را بریدید چندین درخت پهلویش و اطرافش بالا می آید این را التفات بفرمائید آقا . بعلاوه اینجا تفکیک کرده آید که يك قسمت از جنگل مال دولت است و يك قسمت مال مالک اینجا هم تصریح کردید که ما قصدی نداریم در مال مالکین مداخله کنیم منتهی ما میخواهیم از ما اجازه بگیرد و جنگل بان نظارت کند بنده عرض می کنم مالک جنگل در حدود ما و در همه جا اینطور است معلوم است و بنده کمتر می بینم دولت در حدود مازندران و کیلان جنگل داشته باشد بیشتر جنگل ها مال مردم و مال مالکین خصوصی است و سند مالکیت دارند تحدید حدود شده است ممکن است بان ها بگویند که آقا شما این جنگل بان را بان طوری که ما دستور میدهیم و

مطابق فرمول مقرر بدهید نه اینکه يك جنگل بان برود آنجا و يك پیش خدمت میخواهد و آشپز میخواهد و چه میخواهد و صدا کند آن کالش را که بیا بیا این وضعیت را برای من مهیا کن . بنده عقیده دارم آقای وزیر کشاورزی که خودشان بیشتر آنجاها را دیده اند باید دقت کاملی بکنند در این خصوص . برای تذکر عرض می کنم که اسباب زحمت مردم فراهم نشود چون موقع موقعی نیست که اسباب زحمت این مردم بی چاره بشوند . بنده بی مناسبت نمیدانم برای استحضار خاطر آقایان عرض کنم که در این جا در نظر داشته باشند يك وقتی در مازندران آفتی پیدا شد آفت مرکبات الان هم هست . خوب چکار کنیم رفتند و گفتند کفش دوز بیاوریم کلاه دوز بیاوریم تا رفع آفت بشود رفتند و میلیونها خرج کردند و کفش دوز آوردند که آفت را از بین ببرند ولی این هم نشد يك راه قطعی دیگری پیدا کردند و آن بریدن درخت بود شروع کردند بقطع اشجار مردم صاحب درخت می گفت بابا خوب من خودم بلدم نمیخواهم شما بیایید درخت های مرا ببرید که این آفت رفع بشود و بشد اینها را هم توجه بفرمائید مأمورینی که میروند آنجا این ها چون تماس دارند با مردم بی چاره این ها نباید اشخاصی باشند که ... بنده نمیدانم این ها همه چیز میخواهند و من همه چیز را نمیتوانم اینجا عرض کنم منتهی بهشان بگویند مردم مالکین جنگل خودشان در آنجا تصرفات خودشان را بکنند ولی بانها بگویند که چه بکنید و چه نکنید و دستور فنی بانها بدهید و لوازم شانرا آزاد بگذارید که خوب قطع کنند آقا . ملاحظه بفرمائید که اگر گاو بیاید چرا کنند ناچار است آن جنگلی آن گاو بان سر شاخه های کوچک را بزدمثل اینکه تا حالا هم میزند خوب اگر بخواهد این شاخه ها را ببرد باید برود جنگل بانرا به بیند و اجازه بگیرد خوب جنگل بانرا کجا پیدا کند امروز مریض است فردا جمعه است پس فردا تعطیل است اینطور اسباب زحمت مردم میشود و من استدعا میکنم اینها را در کمیسیون توجه بفرمائید تا اسباب زحمت مردم فراهم نشود

وزیر کشاورزی - چون راجع بمصرف ساکنین محل فرمایشانی فرمودند و سابقاً هم یکی از آقایان نمایندگان این موضوع را بیان فرمودند بنده استدعا می کنم که آقایان به تبصره اول ماده دوم توجه بفرمائید که نوشته است :

تهیه هیزم از درخت ها و شاخه هائی که وزارت کشاورزی برای مصرف سوخت مناسب میداند و با کفای عموم خواهد رسانید برای مصرف محلی جنگل نشینان و ساکنین دهکده های مجاور نیازمند بصورت پروانه نیست .

پس موضوع احتیاجات محلی مردم کاملاً در نظر گرفته شده است . این راجع به هیزم اما راجع به چهر که آقا این قدر علاقه دارند اولاً در مازندران چهر را از بی درست می کنند ...

دکتر سنک - بان بی درست می کنند ؟

وزیر کشاورزی - بله بله

دکتر سنک - پس شما امید دارید

وزیر کشاورزی - چرا . بعضی جاها با چوب بعضی جاها بان بهر حال آهائسی که برای هیزم و شاخه ها است در تبصره اول ماده دوم نوشته شده است و محتاج به پروانه هم نیست و خاطر ایشان معلومن باشد

در تبصره دوم هم نوشته شده است قطع درخت برای مصارف روستائی ساکنین جنگل و دهکده های مجاور آن بهیچانی که وزارت کشاورزی تعیین مینماید آزاد است مشروط بر اینکه قطع کنندگان اظهارنامه بدهند و با نظارت مأمورین جنگل بان اقدام کنند و این را هم ما خواهیم رفت بسراغ آنها نه اینکه اینها بروند بسراغ مأمورین برای هرده ما احتیاجات آنها را بر آورد می کنیم و برای هر قسمت معین می کنیم که احتیاجات شان چه قدر است ۱۵ متر کوب بیست متر کوب یا این قدر چوب صنعتی برای مصارف روستائی شان ببرند . بهر صورت این را آقایان در نظر داشته باشند که دولت قانونیکه میآورد سوء نیت که ندارد میخواهد خدمتی بشکست و بمردم بکند و این دو نظر را با هم توأم بکنند ما نمیآیم قانونی بیاوریم که مخصوصاً مزاحمت فراهم کنیم برای مردم . ولی وقتی

می بینیم يك کسی احتیاج دارد که دور مزرعه اش را چهر بکشد میبرد بعنوان چهر کشیدن آوقت کامیون کامیون هیزم بار میکنند و میآورد بشهر میفروشد . این صلاح نیست (صحیح است) بنده این را قول میدهم که در این قانون ذکر شده و در آئین نامه هم ذکر خواهد شد که برای احتیاجات محلی که زبان بیدودی بجنگل وارد نیاید ما کاملاً تأمین کرده و خواهیم کرد ولی سوء استفاده هم نباید بشود (صحیح است) اما راجع بکاشتن درخت که آقا فرمودند بنده عرض میکنم که سابق البته مقرانی بود که هر کس درخت میبرد دوتا هم جایش بکارد ولی این غلط بود چون بعضی جاها ممکن است درخت را ببندازند ولی جایش نشود کاشت

دکتر سنک - الان در قانون بان است آقا . پس چرا شما همین جا نوشته آید ؟

وزیر کشاورزی - اجازه بفرمائید آقا . نوشته است بترتیبی که وزارت کشاورزی معین میکنند برای چهر آن آنچه که قطع شده است درخت کاری نمایند . ممکن است يك جایی درخت کهنه شود و قطع شود و يك جای مناصبی پیدا شود و بگویند که جای آن درختکاری کنند ولی اگر جای آن درخت قطع شده درخت کاری کنند این صحیح نیست باید در جای مناسب باشد ملاحظه بفرمائید هر درختی را هم که میفرمائید قطع کنند جایش در می آید اینطور نیست . درخت خوب وقتی قطع شد درخت خوب و قیمتی خود بخود رشد نمیکند این را باید کشاورزی مراقبت کند . راجع به کفش دوز هم فرمودند اجازه میفرمائید عرض کنم اگر اطلاعات آقا راجع به جنگل و زراعتش مثل همین موضوع باشد که اطلاعات آقا کافی نیست مهمترین اقدامی که در ایران شده است همین موضوع بوده است و بزرگترین آفتی که مرکبات شمال ایران را داشت از بین میبرد در مدت سه ماه با کمتر از دو بیست تومان خرج از بین رفت و همان آفت را اگر شما در تمام مازندران و کیلان یگدانه از آن آفت پیدا کردید بفرمائید بنده قبول میکنم کی گفته است درخت را بریدند ؟ هیچ چنین چیزی نیست آقا و اطلاعات آقا در این خصوص کافی نیست و از بین

رفتن همین آفت بطوری که عرض کردم با مراقبت و اقدامات وزارت کشاورزی بوده است .

دکتر سنگ - بنده اگر درخت بریده را به آقا نشان بدهم تشکیک میکنید؟

رئیس - آقای اوحدی .

اوحدی - بنده با این قانون از هر جهت موافقم و این قانون را یکی از قوانین مفید و خوب میدانم بشرطها و شروطها یک شرطش این است که آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند بر این بنده اگر مورد تصدیق شد این قانون را از این نقص خارج کنند . از ابتدای این مواد تا انتها هر چه بنده مطالعه کردم دیدم هر مجازاتی هر سختی هر ملاماتی هر تضییقاتی هست برای افراد است ولی برای افراد دولت (افشار - در ماده ۱۳) استدعا میکنم اجازه بفرمائید ولی برای افراد دولت بهیچوجه من الوجوه نه تضییقی نه حبسی نه مجازاتی هیچ چیز معین نشده است جز در يك مورد و آن يك مورد این است که مأمورین جنگلبانی در محل مأموریت خودشان حق ندارند وارد معاملات بازرگانی بشوند همین يك ماده آنهاست برای مأمورین جنگلبانی آنهاست در محل مأموریت خودش یعنی چه؟ یعنی اگر يك مأمور جنگلبانی بخواهد در محل مأموریت خودش معامله ای بکند نمیتواند ولسی اگر از محل دیگری بیاید یا اینکه بخواهد در کار خودش اعمال نظر خصوصی بکند هیچ مجازاتی برایش نیست یا اگر يك مأمور مالیه آمد درخت قطع کرد مجازاتی برایش نیست یا مأمورین دیگر آمدند قطع کردند دیگر هیچ مجازات و مکافات - بهیچوجه من الوجوه در این قانون برای آنها منظور نشده است . خوب نکته دیگر که در ماده دوم اشاره ای به این قسمت شده است ولی برای اطمینان بنده بفرمایند آیا از این قانون میتوان استنباط کرد که ذغال کشور یعنی پایتخت از جنگل مازندران تأمین شده است یا پتخت ایران یعنی طهران احتیاج دارد به ذغال و ذغالش هم باید از این جنگل رشت و از این جنگل مازندران بیاید بهمان عنوان پروانه کافی است و آیا این ذغالی که با عنوان پروانه داده میشود برای مصرف سوخت طهران آیا از

جنگل دولتی و جنگل مالکین خصوصی هر دو خواهد بود یا اختصاص به جنگل هائی دارد که مالک اختصاصی دارد؟ این مسئله برای بنده یکقدری مجمل است اگر توضیح بفرمایند که خیال بنده از این مطلب راحت شود بنده دیگر عرض ندارم **لقاب** (مخبر کمیسیون دادگستری) - البته آقای اوحدی خودشان بهتر از بنده مستحضر هستند که برای مأمورین دولت مقرراتی وضع شده است که هر يك از مأمورین دولت که در اموال دولت یا اموال اشخاص تصرفات غیر قانونی میکنند در حکم مختلس هستند و در دیوان کیفر عمال دولت محاکمه و مجازات میشوند چون این مأمور هم که داشته شده است برای حفاظت يك مالی یا يك دستورانی اگر تخلف کرد و در آن مال تصرف غیر قانونی کرد اگر جنگلبان دولت است که تصرف غیر قانونی در مال دولت کرده است و درخت بریده است او مختلس است و مجازاتش هم مجاز است جنائی است که علاوه از حبس مجرد با اعمال شاقه محکوم به انفصال ابد از خدمات دولتی است و بنده خیال میکنم با این مجازاتهای شدید که اصولاً هست تصحیح کرد که اگر يك مأمور یا حیواناً خیانت کرد نشود او را تعقیب کرد خاصه اینکه در ماده ۱۳ این قانون هم قید شده است که اگر از دستورات اداری هم تخلف بکنند سه ماه حبس برای او معین شده است البته این برای تخلف از دستورات اداری است که جواز بیمورد صادر بکنند یا اعمال کاری کرده باشد و این قبیل جرائم کوچک که مجازات جنحه صغیره برایش معین شده است ولی برای تخلف از وظیفه و تصرف غیر قانونی بموجب قوانین عمومی مجازاتش معین شده است و لازم هم نیست که در هر موقع برای مأمورین يك لایحه ای و يك مجازات مخصوصی ذکر شود . موضوع دیگر که آقای اوحدی فرمودند و توضیح خواستند که ذغال تهران تأمین شده است یا نشده است بنده هم این اشکال را دارم و تقاضا میکنم آقای وزیر کشاورزی این را جواب بفرمایند .

وزیر کشاورزی - آقایان از ذغال طهران نکرات نباشند ذغال تأمین خواهد شد منتهی مناطق و جنگل هائی

اجازه داده خواهد شد ذغال در آنجاها تهیه شود و در مناطقی اجازه داده خواهد شد که ذغال سوزی لطمه به جنگل ها وارد نیابد مثلاً تا بحال معمول این بوده است که ذغال سوزی را بیشتر در مناطق بیلاقی و از چوبهای مرس میکردند این کار علاوه بر اینکه يك خسارت زیادی به جنگل میرساند يك قسمت چوبهای قیمتی را هم از بین میبرد و این جنگل ها بعد از بریده شدن بزحمت رشد میکنند بنا بر این قطع شاخه یا چوب در جنگلهای بیلاقی و از جنگلهای قیمتی برای ذغال البته ممنوع خواهد شد و در قسمتهائی که درختهای آن بعد از بریده شدن بزودی رشد میکنند و درخت قیمتی هم نیست برای ذغال و تهیه ذغال اجازه داده میشود و تهیه اجازه و ذغال هم کاملاً آسان خواهد بود بنا بر این احتیاجات اهالی تهران کاملاً تأمین خواهد شد .

رئیس - آقای روحی (حاضر نبودند)

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - پیشنهادات خوانده میشود .

پیشنهاد آقای دکتر سمیمی و چند نفر از آقایان .

ماده اول را بقریب ذیل پیشنهاد مینمایم .

ماده اول - مراقبت در ضبط جنگل ها و نظارت در بهره برداری آنها و بهبود وضعیت فعلی جنگل ها همچنین احداث جنگلهای مصنوعی بمهده وزارت کشاورزی است . دکتر سمیمی - دکتر سنگ - معتمد سنگ - زمین اسفندیاری - همراز - ملک زاده آملی .

پیشنهاد آقای اوار و دو نفر از آقایان :

پیشنهاد میکنم ماده اول این نوع تنظیم شود :

ماده اول - مراقبت در حفظ جنگلها و نظارت در بهره برداری جنگلهای دولتی و احداث جنگلهای مصنوعی بمهده وزارت کشاورزی است . اوار - طالش - دکتر سمیمی .

پیشنهاد آقای ابیل سمیمی :

پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از کلمه بهره برداری آنها اضافه شود و احداث جنگل الی آخر . ابراهیم سمیمی پیشنهاد آقای دکتر سمیمی و چند نفر دیگر :

تبصره ذیل را در ماده اول پیشنهاد مینمایم :

تبصره - وزارت کشاورزی موظف است نقشه جامعی با تعیین مرزهای جنگل ترسیم و بعد از اجرای این قانون در دسترس مالکین بگذارد . دکتر سمیمی - طالش - معتمد سنگ - دکتر سنگ - زمین اسفندیاری - همراز - ملک زاده آملی .

ماده ۲ - بریدن درخت از جنگل تهیه هیزم و ذغال و تبدیل هر جنگل بزمین زراعتی اعم از اینکه جنگل ملک اشخاص یا دولت باشد بدون داشتن پروانه از وزارت کشاورزی ممنوع است .

تبصره ۱ - تهیه هیزم از درختها و شاخه هائی که وزارت کشاورزی برای مصرف سوخت متناسب میداند و با کاهی عموم خواهد رسید برای مصرف محلی جنگل شینان و ساکنین دهکده های مجاور نیازمند بصورت پروانه نیست .

تبصره ۲ - قطع درخت برای مصارف روستائی ساکنین جنگل و دهکده های مجاور آن بهیزائی که وزارت کشاورزی تعیین مینماید آزاد است مشروط به این که قطع کنندگان قبلاً اظهار نامه بمأمورین جنگل تالی محل داده و با نظارت آنها اقدام بقطع درخت بنمایند .

رئیس - آقای روحی .

روحی - عرض کنم بنده در کلیات هم به آقای وزیر کشاورزی عرض کردم متأسفانه جواب قانع کننده به بنده ندادند بنده عرض کردم در این مدت از شهریور به بعد مقدار زیادی پروانه قطع درخت جنگل بدون جهت صادر شد که اینها بدون اطلاع وزارت کشاورزی بود و اینها را باید بکنان بکنان رسیدگی میکردند هر کدام بر خلاف حق و عدالت صادر شده بود جلوگیری میشد اینها امروز در بازار بورس تشکیل داده اند و به قیمت های خیلی بزرگ خرید و فروش میشود این اجازه ها بچه جهت داده شده آیا اینها را به کی اجازه داده اند آیا رسیدگی شده است یا نشده است؟ اینها برای ما خیلی گران تمام میشود بنده عقیده دارم که هم باین کار و هم بکارهای دیگر باید رسیدگی کنند آقای وزیر

کشاورزی باید باین اجازه هارسیدگی کنند اگر رسیدگی نشود بنده باز سؤال میکنم که معلوم شود که قطع این درختها را کی اجازه داده اند و بچه محلی خردش برود این تفاوت با بهنگام که از صد تا دویست هزار تومان هر پروانه منفعتش است این را از کدام مقامی اجازه اش را تحصیل کرده اند که يك دسته ای يك قسمت از سرمایه کشور را که جنگل است از بین میبرند این مطلب را يك بلد عرض کردم جواب سر بچی نشنیدم آقایان وزراء باید جواب مطالب را سریع بفرمایند با این جوابهای مبهم نمیشود قانع شد باید سریع جواب بگویند که این اجازه ها را کی داده و صحیح است یا صحیح نیست یا این قسمتها را توضیح بفرمایند اینها برای بنده اقماع کننده نیست و بنده قانع نمیشوم باز سؤال میکنم و اگر جواب قانع کننده ندهند سؤال بزرگتر که استیضاح باشد خواهم کرد :

وزیر کشاورزی - در جلسه گذشته عرض کردم که قبل از شهر یوج سازمان جنگل منحصر بود بگیلان و در سایر قسمتها اساساً مؤسسه جنگلبانی نبود و اداره حسابداری املاک اختصاصی هم برای نفع بیشتری هر قدر میخواستند اجازه قطع میدادند و وزارت کشاورزی هم در این کار املاک ابدأ دخالتی نداشت بعد از آنکه وقایع شهر یوج پیش آمد و املاک اختصاصی بوزارت مالیه واگذار شد هنوز تشکیلات جنگل بانی داده نشده بود و وزارت کشاورزی در این قسمتها مسئولیت نداشت و از طرف اداره املاک و گذاری هم اجازه هائی داده شد وقتی که بنده آمدم بوزارت کشاورزی پیشنهاد کردم که باین پروانه ها رسیدگی شود يك کمیسیون مرکب از چهار نفر نمایندگان وزارت کشاورزی و دارائی و پیشه و هنر و دادگستری برود بشمال و به پروانه ها رسیدگی کنند که هر کس با اجازه وزارت دارائی و اداره املاک و گذاری یا اداره املاک اختصاصی یا وزارت کشاورزی در قسمت گیلان چوب قطع کرده است در حدود چوبهاییکه موجود است پروانه حمل بدهند و مقطوعات جنگل هم بکلی قلعن بشود و بهیچوجه چوب قطع نشود تا این قانون بگذرد همانطور که در اول جلسه

عرض کردم مادر حین عمل بر خوردیم بیک اشکالائی که بعضی از مؤسسات عمومی احتیاج بچوب داشتند و ما در حدود مقدار معین و محدودی اجازه قطع چوب دادیم این کمیسیون رفت بشمال در مدت دو ماه سه ماه در گرگان و مازندران بودند و يك مدت هم در رشت و شهسوار کمیسیون را تشکیل دادند و رسیدگی کردند و در حدود اجازه هائیکه داشتند و چوبهاییکه موجود بود اجازه حمل داده شد حالا فرض کنیم يك نفر هم هزار متر کوب بهوجب اجازه ای که از املاک اختصاصی داشت چوب موجود داشت کمیسیون آنرا اجازه حمل میداد این کسیکه اجازه داشته و چوب بریده است فعلاً صاحب آن چوب است و از آن محل يك مقداری چوب را فروخته است به کسی دیگر بنده دیگر دخالتی در آن ندارم دخالت من مربوط با اجازه قطع است وقتی رسیدگی شده و اجازه داشته است اجازه حمل میدهند و هر مقداری را که خودش میخواهد حمل میکنند و اگر خودش میخواهد نصفش را نلش را ده یکش را میفروشد بکس دیگر چوب هم سابق بر این در بازار معامله میشد حالا هم معامله میشود بنده باز هم تکرار میکنم که از روزیکه بنده آمدم اجازه قطع و چوبها من الوجوه داده شده مگر برای رفع احتیاج

امور تیره - اجازه های قبلی هم باید ملغی شود

رئیس - آقای طوسی

طوسی - در این ماده گر چه تصور میکنم آقای وزیر کشاورزی هم متوجه هستند که خلاصه شده است بریدن درخت از جنگل به تهیه هیزم و ذغال در صورتیکه خود آقای وزیر کشاورزی اطلاع دارند که اهالی صفحات شمال به يك چیز هائی مهمتر از هیزم و ذغال احتیاج دارند از قبیل تهیه نار برای بردن آب از جایی بجائی و تهیه آسیا و آبدنگ و يك چیز های ضروری دیگر که از چوب ساخته میشود از قبیل اسباب و لوازم زراعتی که تمام آن از چوب ساخته میشود و همچنین چسب برای اطراف زراعت يك پیشنهادی است بنده تقدیم میکنم و استدعا میکنم این را مورد توجه قرار بدهند که کشاورزان بتوانند برای ما بحتاج خودشان استفاده کنند

مخبر کمیسیون کشاورزی (افشار) - اگر به تبصره توجه بفرمائید در آنجا مضارف روستائی که منظور شده است منظور همین قسمتهائی است که فرمودید **طوسی** - آن کافی نیست باید اضافه کنند **رئیس** - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - آقای وزیر کشاورزی زود تشکیک فرمودند در عرایض بنده غالب آقایان به مازندران تشریف برده اند آقایان را شاهد میگیرم آیا در مازندران چهر اطراف زراعت هیچ ازای هست ؟ (ارگانی - نه) خدا میداند نیست آیا معمول است که کسی وقتی چوب داشته باشد چوب را از بی درست کند باور کنید که نیست برای اینکه میداند چوب ازای محکم تر است شما کی اینها آمده اید ؟ آقای عدل بنده به فضل شما بدانش شما به تخصص شما ایمان دارم و تشکیک نمیکنم ولی انصاف بفرمائید که ما بهتر میدانیم و چون عرایض بنده را تشکیک کردید بنده هم حالا این تشکیک شمارا رد میکنم . یکی دیگر اینکه فرمودید اجازه لازم نیست و مقصود عرض بنده این بود باین بیچاره ها کمک کنید که اصطلاح نداشته باشند با مأمورین و برای هر کار جزئی اجازه نخواهند اما ماده دوم سرتاسرش این است که باید اجازه بگیرند در تبصره اول که میخواهند ارفاق کنند باز باید اجازه بگیرند در تبصره دوم باید اجازه بگیرند این ماده است گر چه تضييع وقت آقایان میشود ولی استدعا میکنم آقایان این ماده را بخوانند و قضاوت کنند که این تشکیک جنبه عالی در باره من مورد ندارد و بنده باید در نظریات آقا تشکیک کنم البته قانون را مطالعه فرموده اید نمیدانم چرا میفرمائید که اجازه محتاج نیست . میفرمائید اشجار مرکبات قطع نشده است خیر آقا قطع شده است باز هم عرض میکنم خدمتتان که همه آقایان دیده اند مازندران را و همه آمدند و دیدند آقای دکتر طاهری و سایر آقایانی که شریف آوردید در بابل و آن جاها درخت قطع شد ؟ (فریدلای - چرا قطع شده) چرا نکذیب میکنید دکتر سنگ را ؟ نکذیب کردن دکتر سنگ بکفداری مشکل

است برای اینکه جز حق کوئی و راستی و خیر مردم چیزی را در نظر ندارد و بخدا حق میکویه و این را صحیح میگویم که این اجازه را بردارید بگذارید يك عده مردم بیچاره دچار زحمت بشوند .

وزیر کشاورزی - احتیاجات محلی دو قسم است یکی احتیاجات ضروری و روزانه شان است که آرا گفتیم يك اجازه کلی داده میشود و محتاج با اجازه مأمور جنگل نیست (دکتر سنگ - تبصره ماده دوم چیست ؟) اجازه بدهید بعد میآید . يك اجازه هائی است که در سال یکمربه یاد و مرتبه پیش میآید و باید رفع کنند مثلاً او آبدنگش خراب شده یا اینکه بقول آقا نمیکشود بانی دور مزرعه اش را چوب بزند (دکتر سنگ - اصلاً نی نیست چوب است) بنده به آقا نشان میدهم که در حدود بندرگز و ساری و بهشهر همه چوبها با بی است . آن در سال یکمربه است ما میگوئیم بیاید اظهار نامه بدهد و صد و پنجاه متر دویست متر چوب اجازه داده میشود بریده شود و احتیاجاتشان را رفع کنند و اینکه میفرمایند با مأمورین دولت میخواهم مردم تماس پیدا کنند اگر مأمور دولت یا مردم تماس نداشته باشد که اساساً دولتی وجود ندارد مگر پاسبان در کوچه با مردم تماس ندارد ؟ معلم با شاگرد در موقع درس دادن تماس دارد و بالاخره اینها مأمور دولت هستند و اینها تماس است و نمیدانم چطور شده است که این تماس فقط در مورد چهار نفر جنگل بان بنده که میخواهند از خرابی جنگل جلوگیری کنند باید باشد ؟

دکتر سنگ - برای این که بد بودم پدر مردم را در آورده اند .

(زنگ رئیس)

رئیس - آقای دکتر سنگ این چه حرفی است ؟ **وزیر کشاورزی** - حالا این قانون آمده که از آنها جلوگیری کنند و بهجوفی مردم تجاوز نکنند هم جنگل را حفظ کنند و اگر تجاوزانی هم کردند هم در قانون کیفر عمومی و هم در این قانون مجازات هائی معین شده است که جلوگیری

از تجاوزات آنها میشود .
رئیس - آقای محیط .

محیط لاریجانی - ماده دوم سریع آن این است که هیچکس حق بریدن جنگل را برای تهیه هیزم و ذغال مطلقاً ندارد . خاطر آقایان مستحضر است که یکی از ضروریات واجب این شهر و این مردم ذغال است ذغال در مرتبه اول از کندم هم اهمیتش در زمستان بیشتر است یک فقیر با پنج سیر خا که پنج تا بچه اش را گرم میکند و تا صبح راحت میخواهد ولی تا چیزی جای کزین ذغال نکنند امید شود چون آتش برای جامعه لازم است و تجدید کردن ذغال و منع قطع اشجار برای تهیه ذغال غیر میسر است اگر نظر آقایان باشد در یک جلسه که چند سال پیش شرفیاب بودیم موضوع ذغال مطرح بود فقیه التجرار این قضیه را اظهار کرد حتی اعلیحضرت دست فقیه التجرار را گرفت و گفت برو توضیحات را بدقت برده و این مطلب یک قدری هم برای نمایندگان بر خورد کرد که اعلیحضرت با این بیان فرمودند فقیه التجرار هم رفت و توضیح داد بنده اساساً عرض میکنم معادن ذغالی که در مازندران هست هر کوره ای که هست (کوره هزار سیاله دارد) جنگل های گرم سیری با جنگل های سرد سیری اولاً وضعیتش فرق دارد ترتیب پرستاریش فرق دارد جنگل سرد سیری محتاج آیه ساکنین آنجا است جنگل سرد سیری تمامش درخت است و مورد احتیاج است یا برای گالش آن یا راهگذرش یا ساکن آن جا و این درخت را هم که الان میبرد و ذغال میکند ده سال دیگر هم باز میآید جای او دو مرتبه روئیده میبرد و ذغال میکند .

پس اساساً این موضوع ذغال امر مهمی است و در این قضیه باید طوری دقت شود بطوریکه قانون تنظیم شود که مردم در زحمت نباشند بنده با اصل این قانون موافق هستم البته پرستاری جنگل از واجبات امروزه است برای اینکه حیات مردم است ولی برای اینکه از آن طرف هم این موضوع ذغال مردم را تهدید نکند اگر این قسمت تأمین شود بنده عرضی ندارم .

مطهر - عرض کنم اگر بهمین ماده ۲ درست توجه میفرمودید ملاحظه میفرمودید که تهیه هیزم و تهیه ذغال از جنگل بهیچوجه ممنوع نیست فقط قطع درخت بدون اجازه وزارت کشاورزی ممنوع شده است البته اشخاصی که میخواهند هیزم تهیه کنند و ذغال تهیه کنند از وزارت کشاورزی اجازه بگیرند و مطابق دستور فنی وزارت کشاورزی اقدام به قطع درخت خواهند کرد پس هیچگونه تکراری برای اهالی تهران و سایر شهر های ایران از این حیث نیست (بعضی از نمایندگان مذاکرات کافی است) .

رئیس - آقای طالش .
طالش سهرابی - عرض کنم این لایحه فقط برای حفظ جنگل است و جنگل با این چیز ها حفظ نمیشود زیرا احتیاج مردم به چوب روز بروز بیشتر میشود و ساختمان زیاد است و همه احتیاج به چوب دارند مستقیم و غیر مستقیم دزدی یا غیر دزدی خواهند برید و فروخت سابق بر این قانونی نبود جنگل هم باقی بود و از خارج چوب میآوردند و احتیاج به چوب داخلی نداشتند امروز باید اجازه بدهند که از خارج چوب بیایند یا اینکه باید از جنگل چوب قطع شود امروز همه جاها آباد شده است فقط یک جنگل باقی است ؟ چیز های دیگر هم هست آنها را جلو گیری کنید این راهم بنده مانعی نمی بینم ولی کاری کنید که مردم بیچاره نشوند (صحیح است)

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود پیشنهاد آقای طوسی :
پیشنهاد میشود در ماده دو بعد از جمله تهیه هیزم و ذغال اضافه شود و سایر احتیاجات زارعین در تبصره ۱ نیز بعد از جمله تهیه هیزم بطریق ماده دوم اضافه شود و سایر ما یحتاج زارعین

رئیس - پیشنهاد آقای سمیمی :
مقام ریاست مجلس شورای ملی ، پیشنهاد میکنم به آخر ماده دوم جمله زیر اضافه شود : و دولت با در نظر گرفتن احتیاجات عمومی پروانه های لازم را بموقع صادر خواهد کرد و همچنین در سطر سوم تبصره ۱ بعد از کلمه مجاور اضافه شود در نقشه نمایانده شد و نیز در تبصره ۲ سطر اول پس از کلمه روستائی شرح زیر اصلاح شود و فلاحتی اهم از خانه سازی

و یادناک سه پایه زانی ساکنین جنگل و دهکده های مجاور و شارین آنها بمیزانیکه الی آخر و در سطر سوم بعد از کلمه جنگلبانی بجای محل حوزه ها نوشته شود
رئیس - پیشنهاد دیگر :

پیشنهاد میشود تبصره ۱ و ۲ از ماده ۲ بطریق زیر نوشته شود :
تبصره - قطع درخت برای تهیه هیزم و ذغال از درخت ها و شاخه هاییکه وزارت کشاورزی برای مصرف سوخت و پرچین جهت زراعت و حفاظت کوسفند و گاو و احتیاجات دیگر مانند آب دناک و مصارف روستائی برای گاو سرا و تلمبار و خانه های کاش از هر قبیل مناسب میدانند و با آگاهی عموم خواهد رساند برای مصرف محلی جنگل نشینان و ساکنین دهکده های مجاور پس از حصول اجازه مالکین نیازمند بصورت پروانه نیست .
بدین اسفندیاری - ملک زاده آملی - طوسی و چند نفر دیگر از آقایان

رئیس - ماده سوم خوانده میشود :
ماده سوم - صدور پروانه قطع درخت در مرز جنگل ها به عرضی که وزارت کشاورزی تعیین خواهد کرد و از یک کیلومتر کمتر نخواهد بود برای همیشه ممنوع است .
تبصره - کزانه های دریا از ترتیب فوق مستثنی است .
رئیس - پیشنهاد آقای سمیمی :
پیشنهادی کنم در ماده سوم سطر اول پس از کلمه جنگلی

اضافه شود که نقشه آن تعیین و اعلام گردیده
جمعی از نمایندگان - ختم جلسه ختم جلسه
طوسی - پیشنهاد کنید آقای
سلطانی شیخ الاسلامی - ختم جلسه پیشنهاد لازم ندارد آقای
رئیس - ماده چهارم خوانده میشود :
ماده چهارم - هر کس برخلاف این قانون بدون پروانه وزارت کشاورزی درخت از جنگلها بیندازد بپرداخت جریمه از پنجاه و یک ریال تا پنجاه هزار ریال و حبس تأدیبی از هشت روز تا ده ماه محکوم خواهد شد .
رئیس - پیشنهاد آقای سمیمی :
پیشنهادی کنم در ماده ۴ اصلاح زیر بعمل آید در سطر اول پس از کلمه پروانه اضافه شود برای انتفاع معاملاتی و تجاری بیندازد و در سطر آخر اضافه شود : در صورتیکه قطع درخت بدون اجازه مالک خصوصی صورت گرفته باشد ملزم بجهبران خسارت مالک نیز خواهد بود .
جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .
[۳ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است)
جلسه آینده روز پنجشنبه سه ساعت پیش از ظهر و دستور هم بقیه لایحه جنگلها
مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری